TOPLUM

Alınteri, Göznuru, El emeğinin Savunucusu

Yıl: 2 Sayı: 63 P.K. 47 Gaziantep Haftalık solcu gazete 4 Agustos 1965 çarşamba günleri çıkar 25 kuruş

Ne Amerikan peyki, ne de Sovyet peyki olmalı. Türkiye toplumcuları bağımsızdır

Solcular seçim yoluyla düzeni değiştirecek

Anayasa çiğnenirse demokratik yol kapanabilir...

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar'ın 31 Temmuz tarihli «Milliyet» gazetesinde özel bir demeci çıkmıştır. Aybar'ın demecini önemli gördüğümüz için yayımlıyoruz:

— TİP'in istediği nedir?

Aybar bu soruyu cevaplandırırken Osmanlı devrindeki merkezi derebeycilik sistemini inceliyor ve köklü bir değişme olmadığını ileri sürüyor. Diyor ki:

— Atatürk, kurtuluş savaşından sonra iktisadî bir bağımsızlık üzerine oturtulmayan siyasî bağımsızlığın elden gidebileceğini belirtmişti. Bu söz 45 yıl sonra bütün gerçekçiliği ile karşımızdadır.

Atatürk devrimleri ekonomik ve sosyal yapıya nüfuz edememiştir. 45 yıl sonra memleketimizde yine toprak ağaları vardır ve eskiden daha güçlüdürler. Yine 45 yıl sonra aracı, kapkaççı ve kökü dışarda bir ticaret ve sermaye çevresi vardır. Bu da Osmanlı İmparatorluğu devrinden daha güçlüdür 45 yıl sonra bağımsızlık bakımından düştüğümüz durum çıkmaz bir yolun içinde olduğumuzu göstermektedir. İşte TİP'in amacı bu çıkmazdan kurtarmaktır Türkiyeyi.

— Bu nasıl olacak?

— Geri kalmış toplumlar için kurtuluş ve kalkınma yolunun nasıl bir yöntemde olduğu bilim adamları tarafından ortaya konmuştur. Geri ülkelerin kapitalist yoldan kalkınamıyacakları artık ilmî bir gerçek niteliğindedir. Kalkınmayı sağlayacak yol, toplumculuğun temellerini hazırlayan bir sistemde gerçekleşebilir. Bu sistem şudur:

1 — Toprak reformunu gerçekleştirmek, böylelikle toprak ağalarının siyasî ve iktisadî nüfuzlarını bertaraf etmek,

2 — Dış ticaret, bankacılık ve sigortayı millileştirmek, bu suretle komprador burjuvazinin, yerli ve yabancı menfaatlerin memleketin can damarlarını ellerinde bulundurma imkânını kaldırmak,

3 — Plânlı ve Devlet eliyle sanayileşmek. Böylece millî ekonominin kilit taşı sanayilerini devlet eliyle kurup, devlet eliyle işletmek.

Herşey bağımsız bir dış politikaya dayanmaktadır. Dış politika bağımlı olduğu sürece, bu düşünceler kâğıtta kalmaya mahkûmdur.

Bağımsız bir dış politika bizi bağımlı hale getiren siyasî ve iktisadî anlaşmaların değişmesiyle gerçekleşebilir. Bugün için bizi bağımlı hale düşüren siyasî ve iktisadi anlaşmalar vardır:

1 — AMERİKA İLE İKİLİ ANLAŞMA: Topraklarımızda yabancı üslerin kurulmasını ve kazaî murakabe hakkımızın kaldırılması nı öngören bu anlaşma egemenlik haklarımıza türlü noktalardan aykırıdır.

2 1948'DE YAPILAN KARŞILIKLI İKTİSADİ ANLAŞMA: Devletçilik politikasının sınırlanmasına, özel teşebbüs karşısına devlet tekelinin çıkarılmasının önlenmesine yol açan bu anlaşma, mali ve ekonomik haklarımıza aykırıdır. Bu anlaşma siyasî bir sonuç doğurmuş, yapılan yardımlarla beslenen belirli çevrelerin güçlenip politikaya hakim olmasını sağlamıştır.

3. — NATO: Esasen ortakları arasında tartışma konusu haline gelen bu anlaşma, Kıbrıs buhranı sırasında NATO'nun millî menfaatlerimizi her bakımdan koruyan bir sistem olmadığını ortaya koydu. Bizim Nato konusunda şimdiden verilmiş kesin bir kararımız yoktur. Ancak Nato içindeki durumumuzun gözden geçirilmesi ve Türkiye'yi bağımsız bir devlet olmaktan uzaklaştıracak hususlara karşı tedbir alınması gerektiğine inanıyoruz. Üçüncü dünya devletleriyle dayanışma halinde bulunacak bir Türkiye'nin millî menfaatlerimize uygun düşeceği kanaatindeyiz.

(Devamı 3 de)

İstanbul ve Ankara Üniversitelerinde okuyan Gaziantep'li gençler, önümüzdeki cumartesi günü saat 16'da Lise toplantı salonunda «az gelişmiş ülkelerde kalkınma yolları» konulu bir açık oturum düzenlemişlerdir.

Enerji Bakanının gelişi dolayısıyla halk sömürüldü...

Petrol konusunda yaptığı konuşmalarla yabancı şirketlerin savunucusu ve hattâ avukatı olduğunu ispatlıyan AP'li Enerji Bakanı Mehmet Turgut'un Gaziantep'e gelişi halkın sömürülmesine yol açtı.

«Tetkik gezisi» bahanesiyle devletten yolluk alıp Gaziantep'e gelen AP'li Bakan Vali'yi ziyaret ettikten sonra derhal AP il merkezine gitti ve parti içi meseleler üzerin

(Devamı 4 de)

YAŞASIN DEMOKRASİ

9 uncu SORUŞTURMA

Muzaffer [K]aran'ın gazetenizin 58 inci sayısında çıkan demecinde bilirkişi «suç» gördü

Gazeteniz hakkında on gün içinde dokuzuncu soruşturma da açılmıştır.

Bilindiği gibi daha önce yedi şiir ile bir yazıdan dolayı soruşturma açılmış ve gazetenizin Tür Ceza Kanununun 142 inci maddesine muhalefet gösterdiği iddia edilmişti.

Geçtiğimiz cuma günü de, İstanbul'dan gelen üç kişilik bilirkişi raporuna dayanılarak 58 inci sayıda çıkan Millî Birlik Komitesi üyesi emekli yarbay MUZAFFER KARAN'ın «Devlet idaresi halkı temsil etmiyor» başlıklı demecinden dolayı gene 142 inci maddeye muhalefetten soruşturma açılmıştır.

(Devamı 4 de)

Güce köyünde 56 köylü TİP'e girdi

Yeni adıyla Akkurt, eski adıyla Güce köyünden 56 köylü pazar günü TİP'e kaydolmuşlardır. Pazar günü bir kamyonla TİP il merkezine

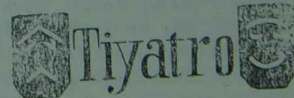
(Devamı 4 de)

Açıklama

Geçen haftaki TOPLUM'da eski sorumlu müdürümüzün istifa ettiğine dair haberle ilgili olarak sorumlu müdür şu açıklamayı yapmıştır:

(Devamı 4 de)

Cemil OĞUZ

Buzlar Çözülmeden

Gerçekci yazar Cevat Fehmi Başkurt'un bu eserini «Ankara-Gaziantep Yüksek Öğrenim Gençliği ve Gaziantep Gençlik Tiyatrosu» geçtiğimiz cumartesi gecesi oynadılar. Her şeyden önce böyle toplumsal ve değerli bir eseri seçmekteki davranışlarından dolayı genç arkadaşları candan tebrik etmemiz gerekir.

Eser baştan sona değin sayısız ilçelerimizin gerçek yönünü güclü bir şekilde yansıtıyor.

Tahrirat kâtibi (M. Ay) tüm resmî dairelerde bulabileceğiniz «Evet efendim» ci bir dar gelirli memur. Geleneklere bağlı kalmayı istiyor başlangıçta. Ama ihtilâl adamı genç kay-

(Devamı 4 de)

Sırası Geldikçe

İsmail Gençtürk

Sosyalizm kurtuluş demektir

Bu halkın çilesini, yıllardır çektiğini düşünüyorum da yeryüzünün en bahtsız insanları bu yurtta oturuyor. Yıllarca iyi bir gün görmemiş halkımız. Hep ezilmiş, sömürülmüş, aldatılmış. Ve bu düzene çıkıpta bir dur diyen olmamış. Bizim halkımız yaşamaya en layık halk dememişler, bizim halkımız sürünmeye ve bizlerde başlarında yaşamaya layıkız diye tutturup bu düzeni sürdürüp gitmişler. Ve bugün de böyle bir düzenin son perdesini hâlâ yaşıyoruz. Her seçimde büyük vaadlerle halk aldatılmış; yapacağız, edeceğiz kalkındıracağız denilmiş. Halk büyük umutlarla oyunu kullanmış ama sonu gelmemiş. Sürüye kurt geldi diye köyü ayağa kaldıran çobanın sonunda ayvayı yemesi gibi bizim gözü açık çobanlarımız da ayvayı yemelerinin sırası işte şimdi gelmiş bulunuyor. Halkımız artık nede olsa eskisi gibi değildir. Şimdi sormalıdır yıllarca kendisini avutanlara. Hani noldu ben yıllarca önce huzura kavuşacaktım. Şimdiyse gene aynı. Ne toprağım var, ne belli başlı geçimim. Bunca yardımlar, bunca kazançlar ne oluyor, hesabını verin, demelidir. İşte o zaman ayvayı tam yiyecektir bizim kurt politikacılar ve bir daha da halkın yanına uğramaya yüz bulamıyacaklardır.

Bu seçimlere büyük umutlar bağlıyoruz. Bu bir kurtuluş seçimidir. Yurdumuzu kapitalistlerin elinden kurtarma, bağımsızlığımızı kazanma savaşıdır' Amerikalıya sen git kendi ülkende yerleş, burası Türklerindir. Biz bu topraklarda kan döktük, gerekirse gene dökeriz diyebilecek gücü kazanma savaşıdır. Bu başarı ve zafer toplumcularındır. Çünkü yıllarca gıçlarını sandalyeye yapıştıranları denemiştir bizim halkımız. Şimdi kendi sorunlarına eğilen, emeği savunan gerçek aydınların peşine takılmıştır. Geçte olsa insana değer veren, çoğunluğun mutluluğunu sağlayacak siyasi örgütümüz güç kazanmaktadır. Bir aylık izinimizi halkın içinde gezerek, çalışarak geçirdik. Ummadığım gelişme, kaynaşma halkta çok fazlasıyla var. Bolu köylerinden birinde köylülerle ağaç altında oturuyorduk. Söz partilerden açıldı. Biraz konuştum köylülere. Bana İşçi Partisinin ne âleme olduğunu sordular. İzah ettim. «Beğ .. dediler, ona gomülüs diyolla.» Daha ben başlamadan başkası söze başladı: «Ben düşünüyomku bi çocug bi çocugla dövüşürse alta giden ötekine orospu evladı der demi, iyi emme onun anası orosbu mu bagalım, gızdığı için söylüyor tabii. Bizim ööretmen anladıy İşçi Partisi hep dobra dobur dermiş her şeyi, para yiyenlerin yüzüne vururmuş. Demekki onun içun dövülen çocuğun dediği gibi bu iş» diyerek uzun uzun konuştu. Köylünün demek istediği kimin çıkarına dokunursan o öç almak için aslı olmıyan iftiraları dahi yapar. Köylü bu durumu anlamıştır. Kapkaççıların kötü dediğine o bugün iyi demektedir. İşte bu kurtuluşun başlangıcı. Oradaki sevincimi anlatamam. Ve söylediğimde köylülere. En az hepiniz bu vatandaş kadar düşündüğünüzde, her söylenene inanmadığınızda kendi kendinizi kurtaracaksınız diye.

Gene bir başka gün Ankara'ya gidiyorum. Karabük'ten giden bir işçinin yanına bindim. İlk anda okur yazar hissini bile vermiyor adama. Fakat önünde iki gazete duruyordu kıvrık. Müsade isteyip aldım elime. Merak ettim tabii. Cumhuriyet ve Akşam'dı. Sizin mi dedim. «Evet» dedi. Okumak için almış Rastgele alıp almadığını sordum. Devamlı alıp okuduğunu söyledi. İyi ama Çetin Altan'la İlhan Selçuk'u okumak tehlikelidir, deyince işçi parladı. «Ne demek efendim, onlar gerçekten doğru olanları yazıyorlar. Ben ve arkadaşlar hep okuyoruz. Mertçe, erkekçe yazıyor tüm yolsuzlukları» gibilerden konuştu. Ve Ankara'ya dek anlattık adamla.

×××

İzin sırasında rasladığım bu gerçek insanlar sayesinde başkentin toplumculuğu sermaye olarak kullanan basın ağalarının beni üzmesine de aldırmadım. Çünkü bir kere daha inandımki kurtuluş halk herşeyi anladıkça belli olacak. Ak koyun kara koyun, bukalemunlar hep o zaman ayrılacak. Kim ne derse desin, geçim sıkıntısı çeken, yarınına güven duymayan insanlar sosyalizmin yararlarını anlamaya başlamışlardır. Biz gene bütün gücümüzle devam edelim halka gerçekleri bir bir sıralamaya. Çünkü o bizi anlıyor. Onun bizi anlaması, sosyalizmi anlaması demektir. Türkiye'de gerçekleşecek bu savaş gerçek kurtuluş demektir. Hele biraz daha yürüyelim dikenli yollarda.

Abonelerimize

Mektup göndererek abonelerini yenilemelerini istediğimiz okurlarımıza zor durumda olduğumuzu tekrar önemle hatırlatırız.

TOPLUM

Serbest Görüşler

MESNEVİ'DEN

Sağcısından solcusuna, Atatürkçüsünden Nurcusuna, Osmanından Süleymana kadar herkes ağzını her açmada: «Atatürkün yolundan gideceğiz, çağdaş uygarlık düzeyine varacağız, halkımızı mutlu kılacağız...» demekte de başka bir şey dememekte.

Her kimden duyarsam bu sözleri Mesnevi'deki şu kıssa gelir usuma: Eski zamanda adamın biri sırtına bır aslan resmi dövdürmek ister. O zamanlar bu işi hamamda yaparlarmış. Adam hamama gider. Varır dövücünün önüne yatar sırtüstü: «Yap bakalım şu sırtıma bir aslan resmi!» der. Dövücünün ilk iğneyi batırması üzerine birdenbire dönerek: «Neresinden başladın aslanın? diye sorar. Usta: «Kuyruğundan!», «Canım acıyor, bırak kuyruğunu başka yerinden başla, kuyruksuz olsun!» Usta: «Aslanın başını yapmıya başlar-başlamaz «dur!» der alttaki «neresinden başladın?» Usta: «Kulağından.» der. «Bırak kulağını başka yerinden başla, kulaksız olsun.» Usta bu kez aslanın ayaklarını yapmıya başlar. Adam yine dayanamaz «dur, neresinden başladın yine?» Usta: «Ayaklarından!» der. «Bırak ayaklarını başka yerinden başla, ayaksız olsun!»... Hikâye böylece sürüp gider. Mevlâna ise bu kıssadan çok hisse çıkararak çok şeyler söyler anlıyana.

«Atatürkün yolundan gideceğiz, çağdaş uygarlığa varacağız, halkımızı mutlu kılacağız!» diyen yöneticilerimize: Atatürk yolundan mı gideceksin ağıt düzmekle, övgü yazmakla, anıt dikmekle olmaz. Cesur ve atılgan olacaksın, dersin şimdi ortam elverişli değil, derler; Çağdaş uygarlığa mı varacaksın, çağdaş uygarlığın düşünçe ve davranışını, bilim ve tekniğini alacaksın, dersin düşünce ve davranışı bizi dinden imandan çıkarır biz yalnız bilim ve tekniğini alacağız, derler. Halkımızı mutlu mu kılmak istiyorsun, bunun yolu kişilik sahibi bir polika izlemektir, dersin aman canım acı kişiliksiz olsun, derler. Halkımızı mutlu mu kılmak istiyorsun bunun yolu Anayasamızı eksiksiz, tastamam, uygulamaktır, dersin aman canım birdenbire olmaz yavaş yavaş olsun, derler. Halkımızı mutlu mu kılmak istiyorsun, bunun yolu 29 buçuk milyonu 500 bin kişiye soydurmamak, sömürtmemek, dersin o zaman mutlu azınlığı küstürürüz, olmaz, derler. Halkımızı mutlu kılmak mı istiyorsun, bunun yolu çok kazanandan çok, az kazanandan az vergi almak, dersin özel teşebbüsü küstürürüz, iyi olmaz hem az kazanandan çok; çok kazanandan az vergi almakla daha ça-

(Devamı 3 de)

SÖYLEŞİ

Rifat Murat

Konu halktır

Bir evde yemek yerken ev sahibi tabaklarını ve yemeğini nasıl bulduğumu sordu.

«Çok güzel» dedim. «Gönül isterdi ki bu durum bizim köye, Anadolu'nun bütün köylerine götürülmüş olsun. Köylülerimiz de böyle güzel yaşayabilsinler.»

Ev sahibine yakınlığı olan birisi fırladı hemen ve:

«İyi ama bu senin dediğin sosyalistliktir» deyiverdi.

Şimdi buyurun, ne dersiniz bu bilinçsiz söze? Yahu konu halkın kalkındırılması, halkın daha güzel bir yaşantı düzeyine getirilmesidir. Üstelik insancıl herkesin söyleyebileceği bir sözdür benim söylediğim. Toplumculuk düşmanı olan bu adam, toplumcuların daha insancıl olduğunu; bilmeden, düşüncelerinin tersine olarak böylece açığa vururken ben içimden onun bilinçsizliğine gülüyordum: O benim toplumcuların daha insancıl olduğunu; anlatmama meydan bırakmadan istediklerini söylüyordu çünkü:

Toplumculuk «acıma» temeline dayanan bir öğreti de değildir üstelik. Yalnız toplumcu düşmanı olduğu için, her ileri sürülen düşünceyi karalayabilmek özlemiyle yanıyordu. Pek te yanlış olmayan birşeyi, kapitalistlerin halk yanında olmadığını, bir kapitalist olarak gururla söylüyordu. Çelişmenin dipsizi diye buna derler işte.

Bırakalım bunu, konu halktır, halkı sevmektir. Kapitalistler her halkçı düşünceyi toplumculardan duyunca -kendileri düşünmezler ya- hemen karşısına çıkıyorlar bunun. Toplumcular:

«Halk okusun, emeğinin karşılığını tam olarak alsın, sömürülmesin, toprak reformu yapılsın» dedikçe kapitalistler ayağa fırlayıp tepiniyorlar. Halkı daha çok sevdiklerini iddia edebilmek için bunun daha fazlasını istemeleri gerekirken bunların karşısına çıkıyorlar. Sadece bu teklif toplumculardan geldiği için yapıyorlar. Böyle bir teklifi yoksun oldukları gibi, kolay kolay da halkın yanında buluna-

Devamı 3 de

MESNEVİ'DEN

(Başı 2 de)

buk kalkınırız, derler. Kalkınmak mı istiyorsun, bunun yolu halkımızı üretime bilinçli olarak katmaktır, yurt yönetiminde söz ve karar sahibi yapmaktır, dersin o zaman halk uyanır çok şey ister, her işimize karışır, olmaz, derler. Petrol kanunlarını yeniden gözden geçirelim. dersin bu gasp olur, derler; Devlet Plânlama Teşkilâtının gösterdiği yoldan gidelim, dersin bu müessese müesses nizamı yıkıcı tedbirler ileri sürüyor, olmaz derler. Toprak reformu dersin komünistlik kokuyor olmaz, derler. Yabancı şirketlerin durumlarını gözden geçirelim dersin, ille bir ülkeye sömürge olmak gerekirmiş gibi, Amerikan sömürgeciliği Rus sömürgeciliğinden daha iyi, derler.

Anlıyacağınız «Atatürk yolundan gitmek, çağdaş uygarlığa ulaşmak, halkımızı mutlu kılmak için hangi yolu salık versen bir kolayını bulup sıyrılmasını bilirler. Hele bir parcada düşüncelerini belgitlemiye kalkarsan bu kez de sana komünisttir, dinsizdir, masondur derler.

Sözün kısası: Kuyruksuz, kulaksız, ayaksız, baş sız, gövdesiz aslan dövdürmek isterler...

Bari, «Atatürk yolundan gideceğiz, çağdaş uygarlığa varacağız, halkımızı mutlu kılacağız!» demiyelim. Çok, çok gülünç oluyoruz çünkü...

Aydın Yener

Konu halktır

(Başı 2 de)

mıyorlar. Çünkü düzenleri halkı sömürmek temeline dayanıyor.

«Biz de halkı seviyoruz» derler kapalı kapılar ardında. Ama bir toplumcu ile karşı karşıya gelince -ne gariptir- halkın en uzağında oldukları ortaya çıkıyor. Sahte sevgileri yetmiyor aldatmak için.

Ana sorun halk için en güzelini bulmaktır. Bence kapitalistlerin bu bilinçsiz karşı çıkışları onların sahteliğinin belgesinden başka birşey değildir.

Reşat Özdel *yazıyor*

UYANIŞ

Asırların sömürücülüğüne karşı bir direniş, bir direniş, bir dur deyiş var bugünün Türiye'sinde. Tüm aydınıyla, tüm halkıyla şahlanan, haklarını, hukukunu elinden almaya çalışanlara karşı büyük bir direniş gösteren Türkiye. Yabancı petrol şirketlerine, satılmışlar tarafından sağlanan sömürücü imtiyazlara son vermek için tek bir vücut halinde birleşme yolunda olan Türkiye.

Bütün bunların karşısında kendi kişisel çıkarlarından başkasını düşünmeyen, düşünemiyen âcizlerin cılız sesi: «Petrollerin millileştirilmesi uygun değildir! Verdiğimiz söze aykırıdır!» Bu şahlanan bilinçlenen güç bu vızıltıya sadece gülüyor. Biliyor ki, bu satılmış zavallılar büyük bir şaşkınlığın içinde ne söylediğini bilemiyor. Bu gerçekler belki bir gün kafalarına dank edecek ama dileğimiz bunun geç olmaması, onların da gerçekleri görüp bu vatanın çocukları olduklarını hatırlamalarıdır.

Bu uyanışın ve şahlanışın tohumu Köy Enstitülerinin çevrelerine aydınlık saçtığı yıllarda atıldı. Kısa bir süre içinde yaptığı hamleler, köylerimizi kuşatan mistik havayı parçalamış, onlara yeni bir çalışma gücü aşılamıştır. Köylü bu gücle etrafını daha başka görmeğe ve bazı nedenler üzerinde düşünmeğe başlamıştır. Köylünün bilinçlenmesini ve gerçekleri görmesini istemeyen köy ve kent ağaları bu toplumun yeşermesine aman vermediler. Tek kelimeyle kendi kişiliklerini ve renklerini ortaya koyan bu çıkarcılar her güzele ve iyiye vurdukları o değişmez ve pis damgayı vurdular : KOMÜNİST!

Gerçekleri bu tek ve değişmez kişiliklerini gösterir damgayla yok edeceklerini sandılar. Ne derler bir söz vardır: Yalancının mumu yatsıya kadar yanar. Bu da böyle oldu. Gençlik ve ordunun önderliğinde halkın desteğiyle yayılan bu uyanış hareketi 27 Mayıs devrimi ile başladı.

Bütün sömürücüler birbir ortaya çıkarıldı. Halk bir silkinişle gerçekleri görmeğe kendini idare edenlerin nasıl bir kişiliğe sahip olduğunu anlamağa başladı. Millet senelerce kendini idare edenlerin bu denli bayağı oluşudan diğer uluslara karşı bir utanç duyuyor, onlardan, şerefiyle oynayanlardan nefret ediyordu. Yine bu iktidar devrinde halka aşılanan Amerikan hayranlığı, bazı gerçeklerin açıklanmasına engel oldu. Halkın Amerikan dostluğuna inandırılmış olması, Amerikanın bize bir verip bin aldığı, bize tam anlamıyla «dost kazığı» attığı sözlenemezdi. Çünkü halk Amerikan dostluğuna inanmıştı. Eğer bu halka aşılansaydı halk buna direnir: «Amerika dostumuz, müttefikimiz» derdi. Bu da çıkarcılara, satılmışlara yarar, yeni rejimi de o pis, o değişmez «komünist damgasıyla damgalayıverirdi. Böylece de halkı rejime, daha doğrusu halkı, halka düşman edip Türkiye'yi de bir Vietnam, bir Dominik haline sokarlardı Amerikalı kapitalistler.

Türkiye'deki bu uyanış hareketini hızlandıran, güclendiren tek sebeb var, o da Türk'ün dostunu düşmanını tanıması, herşeyden önce kendine, kendi öz gücüne güvenmenin gerekli olduğunu anlamasıdır. Bütün bu gerçeklerin kavranmasında İnönü hükûmetinin Kıbrıs politikasında izlediği yol, mihenk taşı olmuştur. Kıbrıs olaylarının en kızgın günlerinde yapılmak istenen Türk müdahalesini Amerika'nın önlemesi efsanevî Amerikan dostluğunun da yıkılmasını hazırlamış, daha sonraki tutumu ise bu dostluğun sonu olmuştur. «Türk'e ancak Türkten fayda vardır.» gerçeği bir kere daha kafalara dank etmiştir.

İşte o zaman bütün gözler Anadoluya dönmüş, yıllarca sömürülen Anadolunun gerçekleri teker, teker belirmeye başlamıştır. Senelerce evvel ekilen bir tohum, bir ümit yeşermeye başlamış. Tüm aydınlarca, köyün ve köylünün tek ve tesirli eğitim kurumu olduğu kabul edilen Köy Enstitüleri gerçeği tekrar güclenmeğe başlam ştır.

Mehmet Ali Aybar'ın demeci

(Başı 1 de)

TİP'in devletçilik anlayışını daha açık bir şekilde izah edebilir misiniz? Meselâ tasarlarladığınız sistemde ekonominin kilit taşı durumunda olan sanayiin devlet eliyle kurulup işletilmesi gerektiğini belirttiniz. Bugün Türkiyede bu nitelikteki sanayii esasen devlet elince değilmidir? Sonra bu sistem içinde özel sektörün yeri nedir? Tüm devletleştirmeyi mi düşünüyorsunuz, yoksa bir çeşit karma ekonomiyi mi?

Evet Türkiye'de bugün temel sanayi müesseseleri devletin kontrolü altındadır. Ancak devletçilik anlayışının özünü değiştirmek lâzımdır. Bugünkü devletçilik anlayışında özel sektörün lehine halkın sırtından işleyen bir nitelik var. Bu öz ancak halka dayananların iktidara gelmesiyle değiştirilebilir.

Devletçiliğin amacı, emekçi halkın daha iyi yaşaması bunun için de devletin ekonomiye gerekli müdahalelerde bulunmasıdır. Bu müdahale özel sektörü tamamen bertaraf edecek bir müdahale değildir. Zira, böyle bir müdahale halk için zararlı olabilir. Meselâ tekstil sanayii, yerli sermayedarın elinde muhafaza edilebilir. Yatırım hedeflerinin plânda düzenlediği ölçüde olması şartiyle yetinilebilir. Biz iktidara gelirsek karma ekonomiyi daha uzun yıllar uygulayacağız. Çünkü bunda halkın yararını görüyoruz. Ancak şu var ki bu karma ekonomide emekten yana devlet sektörü ağır basacak, düzenleyici ve yönetici rol devlet sektörüne ait olacaktır. Özel sektör ekonomimize yardımcı olduğu müddetçe yürür.»

— TİP'in köklü dönüşümlerin gerçekleşmesi hakkındaki görüşü ve tutumu şudur: Halkımız 1946'dan bu yana oy hakkına namusu gibi sahip çıktı. Seçme hakkı artık Türk halkından geri alınamaz. Bir toplumcunun herşeyden evvel bu gerçeği göz önünde tutması şarttır. Buna saygı göstermeden iktidara gelirseniz halkın karşı koyması karşısında başarısız kalırsınız.

Dikkate alınması gereken bir husus da şudur; Türkiye sermaye birikimi bakımından zayıf, fakat emek gücü bakımından zengindir. Bu itibarla biz kalkınmamızı emek gücünü seferber etmek suretiyle gerçekleştirmek mecburiyetindeyiz. Bu gücü seferber edebilmek için halkın desteğini gönülden kazanmak lâzımdır, zorla değil aldatma uzun zaman devam edemez. İktisadî durumumuz aldatmalara mânî hale geldi. Bugünkü sistemi muhafaza ederek iktisadî meseleler çözülemez. Çözülemeyince de halkın gözü açılır. Ve gözlerin açılacağı günler pek yakındır.

Seçim yolu ile demokratik düzende toplumculuğun başarıya ulaşacağına inanıyorum. Bazı şartlar bunu tersine çevirebilir. Anayasayı çiğnemeye kalkabilirler, demokratik rejimi işlemez hale getirebilirler. Bu takdirde demokratik yol kapanabilir. Ancak ben dünya barışı tehlikeye düşmedikçe Anayasanın değiştirilebileceğini ve böyle bir teşebbüse girişilebileceğini zannetmiyorum, 10 Ekim seçimleri Türkiye için bir dönem noktasıdır. Çünkü ilk defa olarak halk kendi temsilcilerinin Meclise girmesi için oy verecek. TİP'in meclise girecek bir avuç temsilcisi, partimizi her bakımdan millete tanıtacaktır. Ve 4 yıl içinde halk arasında bilinçlenme, uyanma hızla gerçekleşecek. TİP 1969'da mutlaka başa güreşecektir.»

— Bir avuç temsilciden kastınızı rakkamla ifade edebilir misiniz? Kaç milletvekili çıkarmayı umuyorsunuz

«— Tip mahallî seçimlerde girdiği yerlerde oyların yüzde 3'ünü almıştı. O günden bu yana birçok yerlerde gelişmiştir. Buna rağmen mahallî seçimlerdeki durumu dikkate alarak yapacağımız bir hesap dahi TİP'in en az 13 milletvekili çıkaracağını göstermektedir.»

Hakkınızda yapılan komünistlik, din ve aile düş-

(Sonu 4 de)

Buzlar Çözülmeden

makam (H. Özdemir)'in halktan yana davranışlarını gördükçe gerçeği görmeğe alışıyor.

Deli Çavuş (M. Bakkaloğlu), savaşlarda ma dalyalar almış, sonradan unutulmuş, kaderiyle başbaşa bırakılmış bir halk adamı. Genç kaymakam onun kaderini değiştiriyor. Doğru sözlülüğünü beğendiğinden yanına hademeliğe alıyor. Oyuncu çok başarılıydı.

H. Murat Ağa (Z. Uzel) bildiğiniz hacı tip lerinden biri. At eti, eşek eti, hastalıklı et, köy lü bulgur demeyip halka, zerre değin utanç ve insaftan bile yoksun olarak yediriyor. Sakal, doksandokuzluk tespih cüppesinin itibarından faydalanıyor. Ama kaymakam'ın kendi dükkânından aldığı malzemelerle yaptırdığı yemeği zorla yiyince akla karayı seçiyor.

Şeref Hakarar (M. Süzer) ilçenin bir numaralı diplomatı denebilir. Dava vekili, arzuhalci, pulcu, sözüm ona halkın dert ortağı, bilgiç geçinen bir kişi. Cebinde 20 muhtarın müh rünü taşıdığını kaymakam söyleyince Nizip'teki bir arzuhalci aklıma geldi. O da Nizip'e bağlı tüm köylerin muhtarlık mührünü yaptırmış, gerektiğinde dilekçelere vuruyordu Dedim ya, eser her yönüyle gerçekci.

Hatice (Zekiye Uzel) halk içindeki sayısız dertli, dertli olduğu denli mert ve sevilen bir dul kalmış kadın. Nehirden taşıyıcılıkla para kazanmalarını engellediği için köprüyü dinamitliyor. Çaresizlik karşısında kaldığını söyleyince kaymakam serbest bırakıyor haklı olarak

Halkın kanını emen asalak karaborsacılar (M. Suzer, M. Sığındı ve Z. Gökalp) suçlarını itiraf ediyorlar.

Sarı M. Ağa (H. Ercan) tipik bir ağa. Vali tanıdığıymış, toprakları yetmiş göbekten beri ailesininmiş kominist kaymakamı sonra attırırmış... Kaymakam gereken cevabı veriyor ona da.

Afet (S. Yıldız), gerçekten kasabada bir âfet olan kadın. Eleman yetersizliğinden bir erkek oynuyor rolü. Buna rağmen çok başarılı Çıkarına dokunulanlar tarafından Kaymakamı yoldan çıkarmaya gönderiliyor. Hatice bunu önceden haber verdiği için kaymakam kılığına girmiş Deli Çavuş bu oyuna kurban gidiyor. Yılanoğlu (N. Uzun), Çavuş'u öldürürken, Çavuş haklı olduğunu bilmenin rahatlığı içinde mertçe göğsünü kurşunlara geriyor.

Sonra her gerçekci aydının başına gelen kaymakamında başına geliyor. İşinden ayrılıyor. Yerine Kaymakam Vekili (K. Altınay) atanıyor. Halk kaymakamı istiyor. Bağırıyor. Hatice'nin ısrarı ve Kaymakam vekilinin rızası ile halka görünüp onları susturuyor. Kayma kam vekili, kaymakamın deli olduğunu söyleyince Hatice «varsın deli olsun! Bugüne değin bizi akıllılar yönetti de ne oldu? Böyle fakir babası daha gelmemişti!..» diye bağırıyor.

Kaymakam dilekçe vermeyi kaldırdığını, «kanun halkın insafsızca sömürülmesine göz yummak ise kanunu kaldırıyorum!.» diye bağırdığında seyirciler coşkunca alkışladılar. Ekrem Yüzbaşı (N. Çil) ve Jandarma K. (G. Ercan) ile birlikte tüm oyuncular kendi çaplarında başarılıydı.

Bize böyle eser seyrettirenleri tekrar candan tebrik eder, teşekkürlerimizi bildiririz.

TOPLU SÖZLEŞME İLÂNI

TOMİS Sendikası Gaziantep Bölgesi
Şube Başkanlığından

İlimizde kurulu Burç Şarapları ile Zennube Şarapları işverenleriyle toplu sözleşme yapılacağı ilân olunur.

Türkiye işçi Partisi Van'ın Gevaş ilçesinde de kuruldu

Çeşitli alanda ağası, sömürücüsü bol Van ilinde de toplumculuk gelişmeye başlamıştır. Bu cümleden olarak Van'ın Gevaş ilçesinde Türkiye İşçi Partisi kurulmuş ve yoksul emekçiler partiye üye kayıtlarını yaptırmışlardır.

Gevaş TİP örgütünün kurulması için Genel Merkezden kendisine yetki verilen Diyarbakır'lı TİP'lilerden doktor Tarık Ziya Ekinci'nin gayreti sonunda şu kişiler görevi kabul etmişlerdir.

Başkan Haydar Meşe (işçi), sekreter Nezir Hızarcı (İşçi), sayman Ali Alan (bakkal), Lütfü Yaman ve Salih Bayar.

TİP KONGRESİ

İstanbul ili Gaziosmanpaşa ilçesi TİP kongresi önümüzdeki pazar günü saat 13'te yapılacak; konuşmacılar seçimlerin yaklaşması dolayısıyla yurt sorunlarına geniş şekilde eğileceklerdir.

AYBARIN DEMECİ

(Başı 3 de)

manlığı iddialarına ne dersiniz?

«— Komünistlik isnadı her geçen gün gücünü kaybetmektedir. Saldırılar ve it hamlar gelişmemize mâni olmamaktadır. Bugün baskılara rağmen 52 vilâyette partimizi kurmak rizikosunu gö ze alan vatandaşlar çıkmıştır. TİP bütün vatandaşların dinî inançlarına saygılıdır. Çünkü insana saygılıdır. Hiçbir din çıkarcı sınıflar ta rafından istismar edilmedikçe sosyal kalkınmaya engel değildir. Hele Müslümanlık hiç değildir.

Bugünkü aile düzenini değiştirmeyi, yok etmeyi aklımızın köşesinden geçirmiyoruz. Aile, sosyal gelişmenin ve kültürümüzün temel müessesesidir.»

TİP'in propagandasının sloganlara dayandığı, bilinçli bir sosyalizm anlayışı yerine yıkıcı bir düşmanlık yarattığı hususundaki görüşlere cevabınız nedir?

«— Toplumculuk yalnız bir teknikten ibaret değildir. Herşeyden evvel emekçi halkın dünya görüşü, hayat felsefesi ve bir ahlâkî düzen anlayışıdır. Toplumculuğu sloganlarla tutturmağa kalkarsak, ters neticeler olabilir. İnsanı felsefe yeşermez. Bundan dolayı biz, memleketimizde toplumcu hareketin yerleşmesi için geniş bir eğitim yapılmasını ön görüyoruz. Bu eğitimi «karşındaki apartmanda otomobilli zenginler var, sen ise sefalet içindesin» gibi kışkırtıcı sözlerle değil, sistemleri ve sistemlerle ilgili gerçekleri anlatarak gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Biz toprak ağalığı, yabancı sermaye ortaklığı sistemlerine karşıyız. Mesele o sistemdeki insanlara karşı düşmanlık değildir.

Karşımızda olanları demokratik düzende yeneceğiz. Onların bu düzen içinde her gün güçten düştüklerini görebilmek zevkinden mahrum olmak istemeyiz.»

Açıklama

«TOPLUM'un sorumlu müdürlüğünü herhangi bir baskı altında kaldığım için bırakmış değilim. İstifa sebebim şudur: Üniversite imtihanları yaklaştığı için Hukuk Fakültesi derslerine hazırlanmam gerekmektedir.

Bu yüzden sorumlu müdürlüğü bıraktım.»

GÜCE

gelen köylüler, kurtuluşu bu partide gördüklerini söylemişler ve ağalık düzenine karşı olduklarını belirtmişlerdir.

9 UNCU

Bu konudaki bilirkişi raporunu Ord. Prof. Sulhi Dönmezer, Prof. Dr. Sebahattin Zaimoğlu ve «Son Havadis» gazetesinde sık sık yazıları çıkan Raif Görün vermiştir. Bu kişiler Muzaffer Karan'ın demecini bugünkü düzeni yıkıcı anlamda bulmaktadırlar.

Gazeteniz sahibi Güner Samlı'nın soruşturma ile ilgili sorgusu yapılmış ve dâva açılmak üzere dosya mahkemeye verilmiştir.

Enerji Bakanı

de çalıştı. Kilis ilçesine de giden AP'li Bakan ora da da gene parti işleriyle uğraştı.

Akşam Belediye tarafından Bakan «şerefine» ziyafet verildi. Yemekte 150 kişi kadar vardı. Taam yiyiciler bol bol içtiler. Kilis'in AP'li Belediye Başkanı büyüklük hastası Celâl Varış sarhoş oldu. Sallana sallana aya ğa kalkıp yaptığı konuşma yemektekilerin çoğunun keyfini kaçırdı. Yetersiz sıradan bir adamı olan Celâl Varış incir çekirdeğini doldurmaz sözlerle Bakanın canını sıktı.

Bu işler olurken Belediyenin binlikleri parçalanıyordu. İşçi ücretlerini doğru dürüst veremiyen Belediye ve işçi haklarını gasbetmek için direnen Belediye partizanlık uğruna binlikleri esirgememişti.

Hepinize afiyet olsun!

TOPLUM

Alın teri, Göznuru, El emeğinin Savunucusu

Sahibi
Güner Samlı
Sorumlu Müdür
Ayhan Sabun
Yönetim yeri:
Yeniçeri sok. 19
Gaziantep
Abone: 10 sayı 250,
20, sayı 500 kuruş
Dizgi, baskı
EMEK Matbaası